

О.В.ФАРАТ, О.М.БСЛУХА (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ОРІЄНТИРИ ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДУ ПОКАЗНИКІВ ТА ІНДИКАТОРІВ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Національний університет "Львівська політехніка", вул С. Бандери, 12, 79006,

*Львів, Україна kafedra-edr@ukr.net*Визначення переліку показників та індикаторів сталого розвитку вимагає врахування багатьох складових різних суб'єктів оцінки (село, місто, регіон, країна чи світ в цілому). З одного боку, необхідно чітко визначитися щодо основних складових життєво важливих інтересів вищенаведених суб'єктів оцінки, їх взаємовпливу й взаємозалежності та інтегрованої цільової функції яка буде визначати поняття сталого розвитку. З іншого боку, такі системи оцінки повинні бути зрозумілими, доступними для проведення відповідних оцінок й відповідати глобальним цілям сталого розвитку.

Оточуючий світ є складною та динамічною системою. Окремі ж системи, не зважаючи на те, що кожна з них визначається певним рівнем самостійності, залежать від функціонування інших систем і виконують свою роль в підтриманні їх функціонування й розвитку загальної системи в цілому. Таким чином, не можливо дослідити стан життєдіяльності окремої сфери, без дослідження та врахування впливу та взаємовпливу інших сфер життєдіяльності.

Визначають наступні підсистеми сталого розвитку :соціальна система (людина і її індивідуальний розвиток, соціальна та політична системи); екологічна система (ресурси та оточуюче навколишнє середовище); система забезпечення (економічна система та інфраструктурне забезпечення, в тому числі і паливно-енергетичними ресурсами).

Орієнтири визначення складу показників та індикаторів сталого розвитку повинні забезпечувати стабільне функціонування кожної окремої підсистеми, а також враховувати взаємозалежності та взаємовплив вищеназваних підсистем.

На думку Баранніка В.О. можна визначити базові орієнтири, які повинні визначати склад показників та індикаторів сталого розвитку, а саме:

1. визначених оточенням:

існування - система повинна бути сумісною з нормальним станом оточення та спроможною існувати в цьому оточенні, тобто для підтримки збалансованого стану системи необхідно забезпечити певну кількість матеріальних та нематеріальних ресурсів ;

ефективність - для збереження обмеженої кількості ресурсів та обмеження впливу на своє оточення система повинна бути ефективною, при цьому ефективність визначає можливість виконання тих чи інших завдань розвитку за рахунок наявних ресурсів та в певні терміни і не завжди відповідає вимогам раціональності;

свобода дій - для виконання вимог сумісності з наявним оточуючим середовищем, система повинна мати здатність до різноманітності засобів, які спроможні справитися з такими вимогами;

безпека - система повинна бути спроможною підтримувати свою життєздатність і в умовах несприятливих змін оточуючого середовища+;

адаптованість - система повинна бути спроможною змінюватися, адаптуючись та самоорганізуючись, з метою визначення більш адекватних засобів реагування на вимоги, які накладаються оточенням що змінюється;

співіснування - система повинна бути спроможною до модифікації своєї поведінки та інтересів інших систем присутніх в її оточенні.

2. визначених самою системою:

репродуктивність – самовідтворюючі системи повинні бути спроможні до такого відтворення;

психологічні потреби – істоти, для яких наявна чутливість, мають і психологічні потреби; відповідальність – свідомі суб'єкти сталого розвитку несуть відповідальність за скоєне та повинні виконувати нормативні вимоги.

Визначені вимоги до формування складу показників та індикаторів сталого розвитку дозволять обґрунтовано сформувати систему показників сталого розвитку різних суб'єктів оцінки (село, місто, регіон, країна чи світ в цілому).